

שיקסות, אז תשמעי, אל תראי להן שאנחנו ישראליים!

ויהא אתם, אם אפשר לדעת? "אני שחור, אז אני איטלקי, עונה יוסי, רוצבי, שהוא בלונדי — הוא אנגלי!"

ובכן, שלום, אמרתי, כשאני קמה מ- מקומי.

אל תתרגזי. תביני, אנחנו מפתחים שאם נגיד שאנו מישראל, הן לא תצאנה אתנו! לפני זמן מה התקיים בוינה נשף הקרן הקיימת. במרחק מה משולחני ראיתי את יוסי רוצבי, בחברת שתי וינאיות. לא הת- אפתי, ניגשתי אליהם.

"איך העזתם להביא לנשף ישראלי את שתי האריות?" לעגתי. "הרי עכשיו הן כבר מכירות את סודכם האיום..."

"את תמימה בלילה," צחקו השניים לער- מתי, "אמרנו להן שזה נשף ספרדי..."

קצין ב.ס. הגיבור של המקרה הבא אינו צבר ממש. הוא ממוצא וינאי, הגיע לארץ בגיל צעיר מאד, למד באחד מבתי- הספר החקלאיים, היה מראשוני הפלמ"ח. בדמותו החיצונית הוא טרזן ממש. הופעה נורדית, גבוה, חסון, טיפוס לתפארת — לפחות בצורתו החיצונית. טוען שהוא משי- רת את המדינה בתפקיד חשוב ומיטוהרי בוינה.

נפגשנו בבית-קפה בוינה. אותו חברה'מן, אשתו, איש-משרד-החוץ האוסטרי, עתונאי ויגוסלבי ועתונאי גרמני.

הבחור עשה רושם נהדר על כל המסר- בים. הגרמני לחש לי אפילו בהערצה: "ה' אדון הזה נראה נהדר! כמו אויבר-שטורמאן- סיהרר!" מחמאה יוצאת מן הכלל...

"הגידו, מי אותו הברנש שהכרתיו אצלך אתמול?" היתה שאלתו הראשונה. מבלי לחכות לתשובתי, המשיך: "לפי דבריי, קשה לדעת אם הוא סתם משוגע, או יצור מלא תסביכי-נחיתות איומים, או אולי הוא פרו- בוקאטור?"

לא עניתי. מה יכולתי לאמר? הגרמני המשיך: "הרי לא ייתכן שאיש גורמלי, הבריא בנפשו, ידבר ויגיד ככה. נכון?"

"נכון!" עניתי נבוכה. "את יודעת," המשיך הגרמני, "נפגשתי היום עם העלונאי היוגוסלבי, שגם הוא שמע את שיחתנו. התחלנו לחשוד בבחור שהוא עובד ברשותי הבטחון שלכם, ושי רצה עליי דבריו לבדוק את הגבותינו לשאלה היהודית."

כמעט והתעלפתי. מובן שהשגדלתי לשכ- נעו שהדבר לא נכון, כי הוא סתם מטומ- טם ומלא רגשי-נחיתות, מה שגם כן נכון. אך השאלה היא: איך שולחת הממשלה אנשים כאלה לחוץ-לארץ, לתפקידים לא- מיים?

ציונות

קשרי תרבות וכסף

ההזדמנות היתה חגיגת. השופט המחוזי האמריקאי צ'ארלס ויזנסקי ואשתו ערכו מסיבה לכבוד הקרן האמריקאית לעידוד הפעלי תרבות בישראל — היא קרן נורמן המפורסמת, המשלמת קיצובה לרוב מפעלי- התרבות בישראל. מתיאטרון הבימה ועד היכל התרבות התלאביבי. השומן והסתלת של החברה היהודית בעיר בוסטון הופיעה. בין האורחים המכובדים היה איש-עסקים

כן להביאו לבירור, חתם שורר על מכתב הפיטורין מיד. הזעקה שקמה הגיעה עד לחלונות ה- גבוהים ביותר. רולבנט פנה למיר, אצלו שרת לפני שנים אחיות כרובר ההסתדרות. בימים בהם כיהן נמיר כמזכיר ההסתדרות, נמיר ניסה לעזור אך לא הצליח. היינו ופיו של שורר הגיעו לכל מקום. הפיטורים הובאו בפני הועדה המרכזת של ההסתדרות, שם אושרו סופית.

"לרולבנט היה היכוח עם הממונים עליו," הסביר מזכיר מערכת דבר יצחק יערי, "הוא פוטר לפי פסק-הדין של הועדה הביקורת של ההסתדרות, שמעמה את הצדדים ומצאה שאין מקום להמשך עבודתו בדבר."

חקירות

מי ביים?

ביום חמישי שעבר, בשעה אחת בצהריים, נכנס יוסי פוקס למשרד הגפה הצפונית של המשטרה בתל-אביב. "אני רוצה להר- דיע על יהלומים שנעלמו," מסר ליומנאי, השוטרים הפנה אותו למשרד האיזור, שם חזר פוקס על דבריו. "לך ותחזור אחרי הצהריים בשעה שלוש," אמר החוקר התורן לאורה המתלונן.

פוקס יצא מן המשטרה. שעה אחת קודם הבחין, בדרכו למשרד המפקח על היהלומים בקריה, כי ארנקו, בו היו טמונים 187 קאראט יהלומים מלוטשים ו-285 קאראט יהלומים בלתי-מלוטשים, בשחי של למעלה מ-24 אלף דולאר, נעלם מכיסו. פוקס נבהל מאד. הוא חזר למשרדו, ערך חיפוש מדויק- דק בכספת שבבנק. איגוד ובאלום הבורסה — אך ללא תוצאות. אחרי שהודיע על מה שקרה לחברות הביטוח איחוד ופרודנס, בהן מבוטחים יהלומיו ב-12 אלף לירות שטרלינג, הופנה פוקס למשטרה. "זהו קודם כל ענין של המשטרה," אמרו לו לוי ויאנדור, סוכני הביטוח שלו.

המשטרה חשבה אחרת. רק בשעה שלוש אחרי הצהריים ניגשו חוקרי הגפה הצפונית לטפל בוועדתו של פוקס. כולכם נגבים בבורסה, אתם רוצים להתעשר ביום אחד, הטיח לדברי פוקס, אחד השוטרים בסניף על מה שאירע לו מן הרגע בו גילה כי יהלומיו נעלמו ועד לבוקר בו קרא בעתון כי הוא נחשד בכיבוס גניבת יהלומים, גודעו הפרטים הבאים:

פוקס נמסר לבוא בשלוש. כשנכנס ל- משרד אזור ב' קיבלו את פניו הקצין שמעון מרקוביץ והסמלים לדרמן ואבני אחרי ש- הסביר כמה הענין התחילו לחקור אותו. מרקוביץ ואבני חקרוהו ולדרמן רשם. **איר, מי זכמה?** הוא סיפר להם את הכל ובריוק. הסביר שכאותו בוקר שלח כמות של יהלומים לבית-החרושת של אחיו בצפת. היו לו עוד שני משלוחים של יהלומים: האחד לבית-החרושת באילת והשני לבורסה הבלגית. את היהלומים, שהיו עטר- פים בנייר, החזיק אותם בתוך ארנק הצמוד למכנסיו בשרשרת.

פעמים או שלוש התפרץ לחדר החקירות השוטרים הררי. "אתה נגב?" היה צועק אליו, "כולכם נגבים. אתם רוצים להתעשר ביום אחד, בו בזמן שאני, שוטר פשוט, עובד בעד מאתיים לירות במשך חודש ימים!" חקר אותו שתי-יועבר במשך שעות ארו- כות. שאלו אותו על הכל: איר, הוא נסע באוטובוס, עם מי נסע באוטובוס, למה הוא נסע באוטובוס, איר היה קשור הארנק, למה היה קשור הארנק, כמה היה עשוי הארנק?

רולבנט לא התגאה בתפקידו החדש. ה' עתונאי שעלה לישראל עם העליה הסינית, ושדמותו החיצונית משחה לו צורה של עורך-דין אמריקאי, חתם את רשימותיו בעיני מפלגות בכינוי-העט של "אחו חי- רבי", טען באוזני ידידיו כי תפקידו ה' נוכחי בדבר הוא זמני לגמרי.

הוא לא ידע עד כמה צדק. כאחד הימים, לפני זמן קצר, הוטל על רולבנט לכסות מסיבה בגרות של פעילי מגבית ההס- תדרות הארצות-הברית, שבאו לביקור בהס- ראל. רולבנט אחר לשיבה, לא טרח לברר את פרטיה. בכתבה שפרסם למחרת בדבר, הודיע לקוראים כי חבר מפא"י חסוקן נאם באוזני האורחים.

הזויכוח נגמר. נאומו של חסוקן, שלא נכח כלל באותה מסיבה ושחבר מפא"י אחר החליף אותו, נתן לשורר את האמתלה המתאימה לפטר את רולבנט. בניגוד לכללי אגודת העתונאים, בה חברים גם שורר וגם רולבנט, לפיהם נהוג להתרות בעתונאי המתמשל בעבודתו שלוש פעמים ורק אחרי

נאשמי-שחיתות אדאמס וגולדפיין

למען הבימה, היכל התרבות ומניעת צרות משפטיות

להצר את צעדיו בבית הגדול של עתון ההסתדרות. לעתונאי שהתבלט בכשרונו ה- יחסי מכל עשרות עתונאי דבר, ושהיה בזמנו עורכו הראשי של דבר השבת, ניתנה משרה פחותת-ערך לגבי מעמדו הקודם: כתב לעניני מפלגות.

רולבנט לא התגאה בתפקידו החדש. ה' עתונאי שעלה לישראל עם העליה הסינית, ושדמותו החיצונית משחה לו צורה של עורך-דין אמריקאי, חתם את רשימותיו בעיני מפלגות בכינוי-העט של "אחו חי- רבי", טען באוזני ידידיו כי תפקידו ה' נוכחי בדבר הוא זמני לגמרי.

הוא לא ידע עד כמה צדק. כאחד הימים, לפני זמן קצר, הוטל על רולבנט לכסות מסיבה בגרות של פעילי מגבית ההס- תדרות הארצות-הברית, שבאו לביקור בהס- ראל. רולבנט אחר לשיבה, לא טרח לברר את פרטיה. בכתבה שפרסם למחרת בדבר, הודיע לקוראים כי חבר מפא"י חסוקן נאם באוזני האורחים.

הזויכוח נגמר. נאומו של חסוקן, שלא נכח כלל באותה מסיבה ושחבר מפא"י אחר החליף אותו, נתן לשורר את האמתלה המתאימה לפטר את רולבנט. בניגוד לכללי אגודת העתונאים, בה חברים גם שורר וגם רולבנט, לפיהם נהוג להתרות בעתונאי המתמשל בעבודתו שלוש פעמים ורק אחרי

יהודי מצליח בשם ברנארד גולדפיין, ש- הופיע יחד עם אשתו שארלוטה. כשאך נסי- תיילום הנאומים התגייס, קמה שארלוטה גולדפיין וניגשה לשופט המארח. "בעלי מעריץ את אשתך," אמרה בתמימות, וה- גישה לשופט ציק על-סך 1000 דולאר, למען עם ישראל.

השופט נדהם. כי באותו זמן ישב בדיון במשפט חשוב, על מאות אלפי דולארים, בו היה ברנארד גולדפיין הנתבע העיקרי. מלא חימה נטל את החיק, רשם בו את פרטי המקרה, שריח השוחד נדף ממנו, ציין: "אני יודע עם מר גולדפיין הבין את מלוא המשמעות של מעשיו!"

זה קרה בנובמבר שעבר. השבוע היה טי- פור זה אחת הסנסציות העיקריות של ארצות הברית. כי ברנארד גולדפיין, הגדון הציוני, היה גיבור פרשת שחיתות, שהעמידה את ארצות-הברית כולה על רגליה.

בתי מדרן ומעילי פרוזה. השעי- רוריה פרצה כאשר נודע לחוקרי הסנאט האמריקאי כי עוזרו הראשי של הנשיא אייזנהואר, שרמז אדאמס, המושל-לשעבר של מדינת ניו-האמפשייר, חי בבתי-מלון מפוארים על חשבונו של גולדפיין, קיבל ממנו מעילי-פרחה ולמנות יקרות אחרות. באותו זמן ניצל גולדפיין את שמו של אדאמס כדי להתחלק מכמה אינ-עמיות חמורות מצד השלטונות.

האווירה היתה נעימה, השיחה התגלגלה לנושא לגושא. מישהו הציע שנאכל ביחד ארוחת-ערב, במסעדה ידועה, במרחק-מה מן המקום.

בדרכנו למסעדה עברנו דרך רחוב ויבורג, בו נמצא בית-כנסת ומסעדה יהודית. בחוץ עמדו מספר יהודים מוזקנים, בשטרלימל וקפוטטה.

"אני מוצא את הטיפוסים האלה ציוריים מאד," אמר העתונאי הגרמני.

"ובי הם מעוררים גועלי-נפש," ענה לו החברה'מן שלנו, בהוסיפו: "אילו רק יכול- תי, הייתי מחסל את כולם..."

העתונאי הגרמני נבחר והעביר את השיחה לנושא אחר. אך החברה'מן המשיך בשלו: "אתה יודע," אמר, "גלחמתי בעיר העתי- קה בזמן המצור ב-1948, ואז ראיתי איך הטיפוסים היהודיים הללו היו מוכנים ל- היכנע לאויב. התחלתי להרביץ בהם מכות רצח, ואז רק הבנתי את הגרמנים... מה נעים להרביץ ביהודים..."

העתונאי הגרמני החזיר ומלמל משהו. כאשר הגענו למסעדה, השתדל שלא להת- יישב ליד החברה'מן הפלמ"חניק.

למחרת בא הגרמני לבקרני. הוא היה עוד כולו תחת רושם הערב הקודם.

• קצין גבוה ב.ס.ט. הנאצי.